

Brüssel, 29. veebruar 2024
(OR. en)

7017/24

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0207(COD)

CODEC 606
RECH 85
MED 12
AGRI 158
MIGR 94
PE 36

KIRJALIK TEAVE

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS, millega muudetakse otsust (EL) 2017/1324 seoses liidu osalemise jätkamisega Vahemere piirkonna riikidega teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas loodud partnerluses (PRIMA) programmi „Euroopa horisont“ raames – Euroopa Parlamendi esimese lugemise tulemus (Strasbourg, 26.–29. veebruar 2024)

I. SISSEJUHATUS

Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 294 ja kaasotsustamismenetluse praktilist korda käsitlevale ühisele deklaratsioonile¹ toimus nõukogu, Euroopa Parlamendi ja komisjoni vahel rida mitteametlikke kontakte eesmärgiga jõuda eespool nimetatud eelnõu suhtes kokkuleppele esimesel lugemisel.

Sellega seoses esitas tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni (ITRE) esimees Cristian-Silviu BUȘOI (PPE, RO) selle komisjoni nimel kompromissmuudatusettepaneku (muudatusettepanek nr 2) eespool nimetatud otsuse ettepaneku muutmiseks, mille kohta Paolo BORCHIA (ID, IT) oli koostanud raporti projekti. Kõnealuse muudatusettepaneku suhtes jõuti kokkuleppele eespool nimetatud mitteametlike kontaktide käigus. Muid muudatusettepanekuid ei esitatud.

¹ ELT C 145, 30.6.2007, lk 5.

II. HÄÄLETUS

Täiskogu võttis 27. veebruaril 2024 toimunud hääletusel eespool nimetatud otsuse ettepaneku muutmiseks esitatud kompromissmuudatusettepaneku (muudatusettepanek nr 2) vastu. Selliselt muudetud komisjoni ettepanek kujutab endast parlamendi esimese lugemise seisukohta, mis on esitatud käesoleva dokumendi lisas toodud parlamendi seadusandlikus resolutsioonis².

Parlamendi seisukoht vastab institutsioonide vahel eelnevalt kokkulepitule. Seetõttu peaks nõukogul olema võimalik parlamendi seisukoht heaks kiita.

Õigusakt võetakse seejärel vastu parlamendi seisukohale vastavas sõnastuses.

² Seadusandlikus resolutsioonis esitatud parlamendi seisukoha versioonis on ära märgitud muudatusettepanekutega komisjoni ettepanekusse tehtud muudatused. Komisjoni teksti lisatud tekst on esile tõstetud *paksus kaldkirjas*. Sümbol „■“ tähistab välja jäetud teksti.

P9_TA(2024)0092

Otsuse (EL) 2017/1324 muutmine seoses liidu osalemise jätkamisega Vahemere piirkonna riikidega teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas loodud partnerluses (PRIMA) programmi „Euroopa horisont“ raames

Euroopa Parlamendi 27. veebruari 2024. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega muudetakse otsust (EL) 2017/1324 seoses liidu osalemise jätkamisega Vahemere piirkonna riikidega teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas loodud partnerluses (PRIMA) programmi „Euroopa horisont“ raames (COM(2023)0359 – C9-0213/2023 – 2023/0207(COD))
(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2023)0359),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2, artiklit 185 ja artikli 188 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C9-0213/2023),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 20. septembri 2023. aasta arvamust¹,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 74 lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 20. detsembri 2023. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit (A9-0378/2023),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatseb seda oluliselt muuta;

¹ ELT C, C/2023/863, 8.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/863/oj>.

3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 27. veebruaril 2024. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus (EL) 2024/..., millega muudetakse otsust (EL) 2017/1324 seoses liidu osalemise jätkamisega Vahemere piirkonna riikidega teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas loodud partnerluses (PRIMA) programmi „Euroopa horisont“ raames

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 185 ja artikli 188 teist lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt²

¹ *ELT C, C/2023/863, 8.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/863/oj>.*

² Euroopa Parlamendi 27. veebruari 2024. aasta seisukoht.

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus (EL) 2017/1324³, *mis käsitleb liidu osalemist mitme liikmesriigi ühiselt algatatud partnerluses Vahemere piirkonna riikidega teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas (PRIMA)*, võeti vastu *Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1291/2013⁴ (programm „Horisont 2020“)* alusel ajavahemikuks 31. detsembrini 2028.
- (2) *Otsuse (EL) 2017/1324* kohaselt algatatakse PRIMA iga-aastase tööprogrammi kohased viimased projektikonkursid 2024. aastaks ning kõik kaudsed teadus- ja innovatsioonimeetmed viiakse lõpule 2028. aastaks.
- (3) PRIMAs osalevad liikmesriigid on väljendanud kavatsust jätkata ühisalgatust ka pärast 2024. aastat ning on kutsunud liitu üles jätkama osalust samas *Euroopa Liidu toimimise lepingu* artiklil 185 põhinevas institutsioonilises raamistikus.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2017. aasta otsus (EL) 2017/1324, mis käsitleb liidu osalemist mitme liikmesriigi ühiselt algatatud partnerluses Vahemere piirkonna riikidega teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas (PRIMA) (ELT L 185, 18.7.2017, lk 1).

⁴ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1291/2013, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020 ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1982/2006/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 104).*

- (4) *PRIMA on edukas vahend teadusuuringute ja innovatsiooni edendamiseks, eelkõige osalevate riikide selliste teadusuuringu- ja innovatsioonisüsteemide edendamiseks, mis on liidu huvide seisukohast strateegilise tähtsusega. Kooskõlas komisjoni 18. mai 2021. aasta teatisega „Teadusuuringute ja innovatsiooni alase üldise lähenemisviisi kohta – Euroopa strateegia rahvusvaheliseks koostööks muutuv maailmas“ ning komisjoni ja kõrge esindaja 1. detsembri 2021. aasta ühisteatisega „Global Gateway“ võttis komisjon kohustuse tugevdada liidu juhtivat rolli teadusuuringute ja innovatsiooni alaste mitmepoolsete partnerluste toetamisel, et leida uusi lahendusi keskkonnateemalistele, digitaalsetele, sotsiaalsetele, tervise- ja innovatsioonialastele probleemidele. Ühtlasi tegi komisjon kindlaks, et kiiremas korras on vaja kestlikult ja kvaliteetselt kavandatud projekte, mille rakendamisel on tagatud ulatuslik läbipaistvus ja kõrged standardid.*

- (5) *Komisjon rõhutas oma 7. juuni 2016. aasta teatises „Euroopa rände tegevuskava alusel uue ELi ja kolmandate riikide partnerlusraamistiku loomise kohta“, mis on PRIMA praeguses kontekstis jätkuvalt asjakohane, vajadust tegeleda kõikides poliitikavaldkondades, sealhulgas teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas, rände algpõhjustega uue koostöömudeli kaudu, mis hõlmab erainvestoreid ning keskendub väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd) ning kestlikule taristule. Geopoliitilises kontekstis on just teadusel ja tehnoloogial üha olulisem roll ning need võivad toetada diplomaatilisi pingutusi mitmel viisil, sealhulgas selliste Euroopa väärtuste edendamisel ja kaitsmisel nagu akadeemiline vabadus, teaduseetika ja teaduse usaldusväärsus ning sooline võrdõiguslikkus. PRIMA on piirkondlik teadusdiplomaatia mudel ja edendab suhteid mitteosalevate Vahemere piirkonna riikidega.*

- (6) *PRIMA temaatilise ulatuse, nimelt põllumajandusliku toidutööstuse süsteemide toetamise, integreeritud veevarustuse ja veemajanduse tähtsus Vahemere piirkonnas aina kasvab. Uuringud näitavad, et veepuudus on oluline üleilmset rännet suurendav tegur. Kliimamuutustel ja nendega seotud loodusõnnetustel on põllumajanduslikule tootmisele laastav mõju. ÜRO valitsustevahelise kliimamuutuste paneeli II töörühma kuuenda hindamisaruande kohaselt kuuluvad Vahemere ökosüsteemid nende ökosüsteemide hulka, mida kliimamuutuste süvenemise tagajärjed eeldatavasti kõige rohkem mõjutavad. PRIMA aitab Vahemere piirkonnal saavutada juhtpositsiooni kliimamuutustele vastupanuvõimeliste lahenduste valdkonnas. Kliimamuutustega toimetulemiseks on väga olulised ennetus- ja kohanemismeetmed, nagu magestamistehnoloogiad ja taimede vastupanuvõime suurendamine.*
- (7) *PRIMA peaks aktiivselt taotlema ja edendama koostoimet ja vastastikust täiendavust teiste piirkondlike, Euroopa ja rahvusvaheliste partnerlustega ning muude teadus- ja innovatsioonialaste koostööprogrammidega, millel on samad eesmärgid ja mis hõlmavad samu tegevusi.*

- (8) Komisjoni 31. mai 2023. aasta aruandes Euroopa Parlamendile ja nõukogule PRIMA vahehindamise kohta (edaspidi „komisjoni vahehindamine“) jõuti järeldusele, *et Vahemere lõunapiirkonna osalevad riigid said 2022. aasta märtsiks 28 % PRIMAst eraldatud rahaliste vahendite kogusummast. On hädavajalik, et PRIMA toetaks mitmesugust teadus- ja innovatsioonitegevust, et edendada kestavamate kogukondade väljakujunemist ning suurendada Vahemere lõunapiirkonna osalevate riikide koostööd ja nende osalusmäära.*
- (9) *Otsuse (EL) 2017/1324 artikli 4 lõike 1 punkti b kohaselt loodi 2017. aastal eraldiseisva üksusena PRIMA rakendusstruktuur (edaspidi „PRIMA-IS“), mis vastutab PRIMA-le antava liidu rahalise toetuse otsese haldamise eest. Barcelonas loodud PRIMA-IS on oma sekretariaadi ja juhtorganite toetusel taganud PRIMA sujuva, tõhusa ja läbipaistva kasutuselevõtu.*

- (10) Kuna PRIMA algne aluspõhimõte ja eesmärgid on endiselt asjakohased, *eriti kuna Venemaa provotseerimata ja põhjendamatult agressioonisõda Ukraina vastu on veelgi destabiliseerinud juba niigi hapraid Vahemere lõunapiirkonna põllumajandusturge, muutes kestlikele toidusüsteemidele ülemineku Vahemere piirkonna inimeste jaoks veelgi pakilisemaks prioriteediks*, ja komisjoni vahehindamises järeldati, et PRIMA on edukas ja liidule lisaväärtust andev vahend, peaks liit ka edaspidi andma rahalist toetust, et PRIMA raames oleks võimalik rahastada teadus- ja innovatsioonimeetmeid samas temaatilises ulatuses 2027. aastani, ning et viia PRIMA koostöölla liidu mitmeaastase finantsraamistikuga ning teadus- ja innovatsiooniprogrammide programmitöö tsüklitega, mis ühtivad mitmeaastase finantsraamistiku kehtivusajaga. Peale selle tuleks PRIMA kogukestust pikendada 2031. aastani, et kõnealuseid teadus- ja innovatsioonimeetmeid oleks võimalik täies ulatuses ellu viia.

- (11) *PRIMA peaks säilitama oma ambitsioonid ja ressursid, mis teevad PRIMAst Vahemere piirkonnas rahvusvahelise koostöö ja teadusdiplomaatia olulise vahendi. PRIMA strateegilise teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskava tulevased läbivaatamised peaksid hõlmama otsuse (EL) 2017/1324 artiklis 2 sätestatud eesmärkide, sealhulgas energia- ja kliimaalaste teadusuuringute ja innovatsiooni kohaldamisala võimalikku laiendamist ning seejuures tuleks võtta arvesse uute vastutusalade mõju muudele esmastele ressurssidele, nimelt veele, maale ja põllumajandusele. Kõnealuste eesmärkide ulatuse võimalik laiendamine looks võimalusi arendada neid teadusuuringute ja innovatsiooni valdkondi, mida PRIMA hetkel ei hõlma, ning edendaks rakendusi mitmes sektoris. Eelkõige võiks uus vee, energia ja toidu vahelisel seosel põhinev lähenemisviis aidata otsuste tegijatel mõista keerukaid energiasüsteeme ning integreerida ressursside planeerimise usaldusväärse tehnilise oskusteabe ja juhtimisega.*

- (12) Liidu jätkuvat rahalist toetust PRIMA-le tuleks maksta liidu üldeelarve vahenditest, mis on eraldatud programmi „Euroopa horisont“ rakendamise eriprogrammile (kehtestatud nõukogu otsusega (EL) 2021/764⁵), eelkõige II sambale „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“ ja asjaomasele teemavaldkonnale vi „Toit, biomajandus, loodusvarad, põllumajandus ja keskkond“.
- (13) ***Komisjoni vahehindamine näitas, et rahastamistaotluste madal edukuse määr võib potentsiaalseid taotlejaid tulevikus heidutada. PRIMA-IS ja PRIMAs osalevad riigid (edaspidi „osalevad riigid“) peavad tegema täiendavaid pingutusi oma tegevuse tõhustamiseks, lihtsustades eri riiklikest rahastamiskavadest tingitud keerukust, vähendades toetuste andmisele kuluvat aega ning parandades juurdepääsu teadusuuringute ja innovatsiooni rahastusele.***

⁵ Nõukogu 10. mai 2021. aasta otsus (EL) 2021/764, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ rakendamise eriprogramm ja tunnistatakse kehtetuks otsus 2013/743/EL (ELT L 167 I, 12.5.2021, lk 1).

- (14) PRIMAt rahastatakse programmi „Horisont 2020“ alusel. Selleks et PRIMAt saaks 2025. aastast jätkata, tuleks seda rahastada ja juhtida Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/695⁶ (programm „Euroopa horisont“) alusel. Seepärast tuleks otsus (EL) 2017/1324 viia vastavusse määrusega (EL) 2021/695 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) 2018/1046⁷.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamisreeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 1).

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

- (15) Otsus (EL) 2017/1324 tuleks viia vastavusse programmi „Euroopa horisont“ eesmärkide ning teadus- ja innovatsiooniprioriteetidega ning määruse (EL) 2021/695 artiklis 10 ning III ja VI lisas sätestatud üldpõhimõtete ja -tingimustega. Seepärast peaks pikendatud PRIMAs osalema vähemalt 40 % liikmesriikidest. Peale selle tuleks PRIMA raames tegutseda ühes prioriteetses institutsionaliseeritud Euroopa partnerluste valdkonnas ning kõik osalevad riigid peaksid andma teada oma pikaajalistest finantskohustustest. Need tingimused on juba täidetud, arvestades, et praegu osaleb algatuses 41 % liikmesriikidest, et PRIMA kuulub määruse (EL) 2021/695 VI lisa partnerluste valdkonna nr 5 „Kestlikud, kaasavad ning ring- ja bioressursipõhised lahendused“ alla ning et osalevad riigid on kinnitanud oma pikaajalisi finantskohustusi PRIMA suhtes.

- (16) *PRIMA toimimine peaks olema lihtne, paindlik, avatud ja läbipaistev. PRIMA-IS peaks tegema sihipäraseid pingutusi, et edendada dialoogi ühiskonnaga, ergutada aktiivset osalemist ja tagada, et üldsusele antakse piisavalt ja aegsasti teavet selle tegevuse kohta. Selleks peaks PRIMA-IS tõhustama oma kommunikatsioonistrateegiat, et hõlbustada teabe, parimate tavade ja uurimistulemuste vahetamist, kaasates akadeemilisi, teadus- ja teadmusvõrgustikke, sotsiaal- ja majanduspartnereid, meediat, tööstusvaldkonna VKEsid ja muid sidusrühmi.*
- (17) Selleks et PRIMA saaks liidult rahalist toetust, peaksid osalevad riigid võtma ametliku kohustuse maksta rahalist toetust vähemalt sama suures summas kui liidu rahaline toetus. Sel põhjusel peaks ametlike rahaliste kohustuste täitmist korrapäraselt ja hoolikalt jälgima PRIMA-IS .

- (18) PRIMA eesmärkide saavutamiseks peaks osalevate riikide toetuste kogusumma olema vähemalt võrdne liidu rahalise toetuse summaga. Seepärast peaks osalevate riikide toetus kooskõlas määruse (EL) 2021/695 III lisas osutatud põhimõttega olema sama suur kui programmi „Euroopa horisont“ alusel makstav liidu toetus. Selleks et tagada kõnealuse põhimõtte korrektne järgimine, tuleks arvesse võtta üksnes osalevate riikide neid toetusi, mis antakse pärast 31. detsembrit 2024.
- (19) Selleks et väljendada oma jätkuvat tahet saavutada PRIMA eesmärgid, mille täitmist rahastatakse programmi „Euroopa horisont“ alusel, ning määrustega (EL) 2021/695 ja (EL, Euratom) 2018/1046 ette nähtud uusi kohustusi, peaksid Alžeeria, Egiptus, Jordaania, Liibanon ja Maroko käesolevast *otsusest* tulenevate uute tingimustega ametlikult nõustuma, sõlmides liiduga kirjavahetuse vormis lepingud, millega muudetakse ja täiendatakse nendega sõlmitud kehtivaid teadus- ja tehnoloogiakoostööd käsitlevaid rahvusvahelisi kokkuleppeid. See ei tohiks mõjutada nende osalust PRIMA sellises tegevuses, mida rahastatakse programmi „Horisont 2020“ alusel.

- (20) PRIMA-le antav liidu rahaline kogutoetus tuleks kindlaks määrata maksimumsummana. Kooskõlas määruse (EL) 2021/695 artikli 16 lõikega 5 peaks olema võimalik programmist „Euroopa horisont“ PRIMA-le antavat liidu rahalist toetust suurendada programmiga „Euroopa horisont“ assotsieerunud kolmandate riikide rahalise toetusega. Seejuures tuleks kohaldada tingimust, et osalevad riigid panustavad vähemalt sama suure summa, mille võrra liidu rahalist toetust kokku suurendatakse.
- (21) Võttes arvesse PRIMA eesmärke, peaks üksustel, kes asuvad sellistes kolmandates riikides, mis ei ole osalevad riigid, olema õigus taotleda rahastamist PRIMA iga-aastases tööprogrammis kindlaks määratud konkreetsete projektikonkursside teemade raames. Tuleks võtta kõik asjakohased meetmed, sealhulgas lepingulised meetmed, et kaitsta liidu finantshuve. Sel eesmärgil tuleks sõlmida teadus- ja tehnoloogialepingud kolmandate riikidega, kus kõnealused üksused asuvad.

- (22) Kui programmi „Horisont 2020“ alusel rahastatavate kaudsete meetmete kulude järelauditid tuleks ka edaspidi teha kooskõlas määrusega (EL) nr 1291/2013, siis programmist „Euroopa horisont“ rahastatavaid kaudseid meetmeid tuleks auditeerida kooskõlas määrusega (EL) 2021/695.
- (23) Programmis „Euroopa horisont“ on pööratud suuremat tähelepanu sellele, et komisjonil oleks institutsionaliseeritud Euroopa partnerluse korral juurdepääs tulemustele ja muule meetmetega seotud teabele, eesmärgiga töötada välja liidu poliitika või programmid, neid rakendada ja seirata. Seega peaks PRIMA-IS tagama, et komisjonil on juurdepääs kogu teabele tema rahastatavate kaudsete meetmete kohta, sealhulgas kaudsetes meetmetes osalevate toetusesaajate rahaliste toetuste ja tulemuste kohta. Oma huvide kaitseks peaks osalevatel riikidel omakorda olema juurdepääs teabele taotluste kohta, mis hõlmavad nende territooriumil asuvaid taotlejaid. Sellised juurdepääsuõigused peaksid vastama kohaldatavatele konfidentsiaalsusnormidele.

- (24) *Komisjon peaks korrapäraselt hindama, kuidas osalevad riigid võetud kohustusi täidavad, ning selliste hindamiste põhjal peaks tal olema õigus kaasata osalevaid riike ja vajaduse korral PRIMA-ISi ning võtta asjakohaseid meetmeid.*

- (25) PRIMA pikendamiseks tuleb tagada seire ja hindamine kooskõlas programmiga „Euroopa horisont“ seotud sätetega. Komisjon peaks 31. detsembriks 2025 tegema PRIMA vahehindamise ja 31. detsembriks 2031 lõpphindamise. Hindamiste tulemusi tuleks programmi „Euroopa horisont“ üldisel vahe- ja lõpphindamisel arvesse võtta. Hindamisel tuleks hinnata PRIMA kvaliteeti ja tõhusust ning seatud eesmärkide täitmisel tehtud edusamme ***kogu PRIMA kestuse jooksul, sealhulgas rakendamist nii programmi „Horisont 2020“ kui ka programmi „Euroopa horisont“ alusel.*** Komisjon peaks hindamiste tulemused ja järeldused avaldama ning neid levitama. Määruse (EL) 2021/695 artikli 10 lõike 2 punkti c kohaselt peaks PRIMA järgima selget elutsükli põhist lähenemisviisi, olema ajaliselt piiratud ja sisaldama tingimusi programmist „Euroopa horisont“ saadava rahastamise järkjärguliseks lõpetamiseks.
- (26) Otsust (EL) 2017/1324 tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsust (EL) 2017/1324 muudetakse järgmiselt.

1) Artikkel 1 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 1

PRIMAs osalemine

1. Liit osaleb partnerluses Vahemere piirkonna riikidega teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas (edaspidi „PRIMA“), mis kujutab endast Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/695* (edaspidi „programm „Euroopa horisont““) artikli 10 lõike 1 punktis c osutatud institutsionaliseeritud Euroopa partnerlust, mida viivad ühiselt ellu **Bulgaaria**, Hispaania, Horvaatia, Iisrael, Itaalia, Kreeka, Küpros, Luksemburg, Malta, Portugal, Prantsusmaa, Saksamaa, Sloveenia, Tuneesia ja Türgi (edaspidi „osalevad riigid“) vastavalt käesolevas otsuses sätestatud tingimustele ja olles allkirjastanud kinnituskirja PRIMA tegevuses osalemisest teatamiseks.

2. Alžeeria, Egiptus, Jordaania, Liibanon ja Maroko on ka edaspidi osalevad riigid PRIMA tegevuse puhul, mida rahastatakse artikli 3 lõike 1 punkti a alusel. Artikli 3 lõike 1 punkti b alusel rahastatava PRIMA tegevuse puhul käsitatakse neid osalevate riikidena üksnes juhul, kui nad sõlmivad liiduga kirjavahetuse vormis lepingu, millega muudetakse ja täiendatakse kehtivaid teadus- ja tehnoloogiakoostööd käsitlevaid rahvusvahelisi kokkuleppeid ning kehtestatakse uued PRIMAs osalemise tingimused.

3. PRIMAs võib osaleda iga liikmesriik ja iga programmiga „Horisont 2020“ või programmiga „Euroopa horisont“ assotsieerunud kolmas riik, keda käesoleva artikli lõikes 1 ei ole nimetatud, tingimusel et ta vastab artikli 4 lõike 1 punktis c sätestatud tingimusele ja täidab eeskätt artikli 11 lõikes 5 sätestatud nõudeid. Nad peavad allkirjastama kinnituskirja, milles kinnitatakse PRIMAs programmi „Horisont 2020“ või programmi „Euroopa horisont“ raames osalemise tingimused.

Liikmesriike ja programmiga „Horisont 2020“ või programmiga „Euroopa horisont“ assotsieerunud kolmandaid riike, kes täidavad esimeses lõigus sätestatud tingimusi, käsitatakse käesoleva otsuse kohaldamisel osalevate riikidena.

4. PRIMAs võib osaleda iga programmiga „Horisont 2020“ või programmiga „Euroopa horisont“ assotsieerumata kolmas riik, keda ei ole käesoleva artikli lõikes 2 nimetatud, juhul kui
- a) riik vastab artikli 4 lõike 1 punktis c sätestatud tingimusele ja täidab eeskätt artikli 11 lõikes 5 sätestatud nõudeid;
 - b) PRIMA rakendusstruktuur (edaspidi „PRIMA-IS“) kiidab heaks riigi osalemise PRIMAs, kui on hinnanud tema osalemise asjakohasust PRIMA eesmärkide saavutamise seisukohast, ning
 - c) riik sõlmib liiduga teadus- ja tehnoloogiakoostööd käsitleva rahvusvahelise kokkuleppe, milles sätestatakse tema PRIMAs osalemise tingimused.

Kolmandaid riike, kes täidavad esimeses lõigus sätestatud tingimusi, käsitatakse käesoleva otsuse kohaldamisel osalevate riikidena.

-
- * Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamisreeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 1).“

2) Artikli 2 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. PRIMAgas aidatakse kaasa määrusega (EL) 2021/695 ja eelkõige nimetatud määruse artikliga 3 ette nähtud üld- ja erieesmärkide saavutamisele ning taotletakse üldist eesmärki suurendada teadus- ja innovatsioonisutlikkust ning arendada teadmisi ja ühiseid uuenduslikke lahendusi Vahemere piirkonna riikide põllumajandusliku toidutööstuse süsteemide jaoks, muutes need kestlikuks, ning integreeritud veevarustuse ja -majanduse jaoks, muutes asjaomased süsteemid ning veevarustuse ja -majanduse kliimale vastupidavamaks, tõhusamaks, kulutõhusamaks ning keskkonnamääraselt ja sotsiaalselt kestlikuks, ning toetada ennetavalt veenappuse, toiduga kindlustatuse, toitumis-, tervise-, heaolu- ja rändeprobleemide lahendamist.“

3) Artikli 3 lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmistega:

„1. Liidu rahaline toetus PRIMA-le, sealhulgas EMP assigneeringud, on võrdne osalevate riikide toetusega. Liidu rahaline toetus on kuni 325 000 000 eurot ning see summa jaotub järgmiselt:

- a) kuni 220 000 000 eurot programmist „Horisont 2020“;
- b) kuni 105 000 000 eurot programmist „Euroopa horisont“.

Programmist „Euroopa horisont“ antava liidu rahalise toetuse summat võib suurendada programmiga „Euroopa horisont“ assotsieerunud kolmandate riikide toetustega vastavalt määruse (EL) 2021/695 artikli 16 lõikele 5, tingimusel et käesoleva otsuse artikli 1 lõikes 1 osutatud osalevad riigid panustavad vähemalt sama suure summa, mille võrra liidu rahalist toetust kokku suurendatakse.

2. Käesoleva artikli lõike 1 punktis a osutatud liidu rahaline toetus makstakse liidu üldeelarve assigneeringutest, mis on eraldatud nõukogu otsusega 2013/743/EL programmi „Horisont 2020“ rakendamiseks kehtestatud eriprogrammi asjaomastele osadele, ja eelkõige II osast „Juhtpositsioon tööstuses“ ja III osast „Ühiskondlikud väljakutsed“, kooskõlas määruse (EL) 2021/695 artikliga 57 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046* artikli 62 lõike 1 punkti c alapunktiga vii.

- 2a. Käesoleva artikli lõike 1 punktis b osutatud liidu rahaline toetus makstakse liidu üldeelarve assigneeringutest, mis on eraldatud nõukogu otsusega (EL) 2021/764** programmi „Euroopa horisont“ rakendamiseks kehtestatud eriprogrammi asjaomastele osadele, ja eelkõige II samba „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“ teemavaldkonnast vi „Toit, biomajandus, loodusvarad, põllumajandus ja keskkond“, kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 62 lõike 1 punkti c alapunktiga vii.

-
- * Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).
- ** Nõukogu 10. mai 2021. aasta otsus (EL) 2021/764, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ rakendamise eriprogramm ja tunnistatakse kehtetuks otsus 2013/743/EL (ELT L 167 I, 12.5.2021, lk 1).“

4) Artiklit 4 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 punktid b, c ja d asendatakse järgmisega:

„b) osalevad riigid või nende määratud organisatsioonid määravad PRIMA-ISiks juriidilise isiku staatuses üksuse, nagu osutatakse määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 62 lõike 1 punkti c alapunktis vii. PRIMA-IS vastutab PRIMA tõhusa rakendamise, käesoleva otsuse artikli 3 lõikes 1 osutatud liidu rahalise toetuse, samuti asjakohasel juhul osalevate riikide toetuse vastuvõtmise, jaotamise ja järelevalve ning kõikide PRIMA eesmärkide saavutamiseks vajalike meetmete võtmise tagamise eest;

- c) *osalevad riigid* on kohustatud osalema PRIMA rahastamises, andes riiklikest vahenditest PRIMA eesmärkidele vastavat toetust, mis on vähemalt võrdne liidu rahalise toetusega;
- d) PRIMA-IS tõendab oma suutlikkust PRIMAt rakendada, sealhulgas käesoleva otsuse artikli 3 lõikes 1 osutatud liidu rahalist toetust vastu võtta, jaotada ning teha selle kasutuse üle järelevalvet liidu eelarve kaudse täitmise raames kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklitega 62 ja 154;“;

b) lõike 2 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) PRIMA-IS täidab määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklis 155 sätestatud aruandlusnõudeid;“;

c) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Komisjon hindab jooksvalt seda, kuidas osalevad riigid võetud kohustusi täidavad, ning võib *selle hindamise põhjal vajaduse korral kaasata osalevaid riike ja PRIMA-ISi ning* võtta asjakohaseid, sealhulgas artikliga 9 ette nähtud meetmeid.“

5) Artiklit 5 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Osalevad riigid eraldavad või annavad oma riiklikele rahastamisasutustele korralduse eraldada rahalisi või mitterahalisi toetusi vähemalt 325 000 000 euro suuruses summas alates 7. augustist 2017 kuni 31. detsembrini 2031.“;

b) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Käesoleva artikli lõikes 2 osutatud osalevate riikide toetused makstakse pärast iga-aastase tööprogrammi vastuvõtmist. Kui iga-aastane tööprogramm võetakse vastu artikli 6 lõikes 2 osutatud vaatlusaasta jooksul, võib toetus, millele on osutatud käesoleva artikli lõike 2 punktis c ja mida arvestatakse osalevate riikide toetusena iga-aastases tööprogrammis, sisaldada makseid, mida on tehtud alates sama aasta 1. jaanuarist. Toetused, millele on osutatud käesoleva artikli lõike 2 punktis c ja mida arvestatakse osalevate riikide toetusena esimeses iga-aastases tööprogrammis, võivad siiski sisaldada makseid, mis on tehtud pärast 7. augustit 2017.“

6) Artikkel 6 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 6

Tegevus ja PRIMA rakendamine

1. PRIMA toetab mitmesugust teadus- ja innovatsioonitegevust, nagu on kirjeldatud iga-aastases tööprogrammis, kasutades selleks järgmist:
 - a) kaudsed meetmed määruse (EL) nr 1290/2013 ja määruse (EL) 2021/695 tähenduses, mida rahastab PRIMA-IS kooskõlas käesoleva otsuse artikliga 7 peamiselt PRIMA-ISi korraldatud avatud, läbipaistvate ja konkurentsipõhiste rahvusvaheliste projektikonkursside alusel antavate toetustena, sealhulgas:
 - i) teadus- ja innovatsioonimeetmed, samuti innovatsioonimeetmed;
 - ii) koordineerimis- ja toetusmeetmed, mis keskenduvad levitus- ja teavitustegevusele PRIMA edendamiseks ja selle mõju suurendamiseks;

- b) tegevused, mida osalevad riigid rahastavad artikli 3 lõikes 1 osutatud liidu rahalise toetuseta ning millega aidatakse kaasa PRIMA eesmärkide saavutamisele või mis on otseselt seotud PRIMA raames ellu viidud projektide tulemuste kasutuselevõtuga ja mis hõlmavad järgmist:
 - i) tegevused, mis valitakse välja PRIMA-ISi korraldatud avatud, läbipaistvate ja konkurentsipõhiste rahvusvaheliste projektikonkursside alusel ning mida haldavad riiklikud rahastamisasutused osalevate riikide riiklike programmide raames, eraldades rahalist toetust peamiselt toetuste vormis;
 - ii) osalevate riikide riiklike programmide, sealhulgas riikidevaheliste programmide kohane tegevus.

2. PRIMAt rakendatakse iga-aastaste tööprogrammide alusel, mis hõlmavad asjaomase aasta (edaspidi „vaatlusaasta“) 1. jaanuarist 31. detsembrini läbiviidavat tegevust. PRIM-AS võtab iga-aastased tööprogrammid vastu vaatlusaasta 31. märtsiks pärast komisjonilt heakskiidu saamist. Nii PRIM-AS kui ka komisjon tegutsevad iga-aastaste tööprogrammide vastuvõtmisel põhjendamatult viivitusest. PRIM-AS teeb iga-aastase tööprogrammi avalikult kättesaadavaks.
3. Tegevust, millele on osutatud lõike 1 punktides a ja b, võib alata ainult vaatlusaastal ning alles pärast kõnealuse aasta tööprogrammi vastuvõtmist.

4. Kui iga-aastane tööprogramm võetakse vastu vaatlusaasta kestel, võib artikli 3 lõikes 1 osutatud liidu rahalist toetust kasutada selleks, et katta PRIMA-ISi halduskulusid, mis on vastavalt asjaomasele iga-aastasele tööprogrammile tekkinud alates vaatlusaasta 1. jaanuarist. Artikli 3 lõikes 1 osutatud liidu rahalisest toetusest võib siiski katta PRIMA-ISi halduskulusid, mis on vastavalt esimesele iga-aastasele tööprogrammile tekkinud alates 7. augustist 2017.
5. Tegevusi võidakse rahastada PRIMA raames ainult siis, kui need on ette nähtud iga-aastases tööprogrammis. PRIMA iga-aastases tööprogrammis tehakse vahet käesoleva artikli lõike 1 punktis a osutatud tegevuste, käesoleva artikli lõike 1 punktis b osutatud tegevuste ja PRIMA-ISi halduskulude vahel. Selles esitatakse nendele vastavate kulude prognoosid, samuti eelarveeraldised artikli 3 lõikes 1 osutatud liidu rahalisest toetusest rahastatavale tegevusele ning tegevusele, mida osalevad riigid rahastavad artikli 3 lõikes 1 osutatud liidu rahalise toetuseta. Iga-aastases tööprogrammis esitatakse ka osalevate riikide artikli 5 lõike 2 punktis b osutatud mitterahalise toetuse hinnanguline väärtus.

6. Vaatlusaasta muudetud iga-aastastes tööprogrammides ning järgnevate vaatlusaastate iga-aastastes tööprogrammides võetakse arvesse eelnenud projektikonkursside tulemusi. Neis tuleb püüda vähendada teaduslike teemade ebapiisavat käsitlemist, eelkõige selliste teemade puhul, mida esialgu käsitleti lõike 1 punkti b kohastes tegevustes, kuid mida ei olnud võimalik piisavalt rahastada.
7. Viimased rahastatavad tegevused, sealhulgas asjaomaste iga-aastaste tööprogrammide kohased viimased projektikonkursid, tuleb algatada 31. detsembriks 2027. Piisavalt põhjendatud juhtudel võib need algatada 31. detsembriks 2028.
8. Tegevused, mida osalevad riigid rahastavad artikli 3 lõikes 1 osutatud liidu rahalise toetuseta, võib lisada iga-aastasessse tööprogrammi alles pärast seda, kui need on PRIMA-ISi korraldatud sõltumatu välishindamise alusel saanud PRIMA eesmärkidel põhinevas rahvusvahelises vastastikuses eksperdihinnangus positiivse tulemuse.

9. Iga-aastasessse tööprogrammi lisatud tegevused, mida rahastavad osalevad riigid kooskõlas käesoleva artikli lõike 1 punktiga b, viiakse ellu vastavalt ühistele põhimõtetele, mille PRIMA-IS võtab vastu pärast komisjonilt heakskiidu saamist. Ühistes põhimõtetes võetakse arvesse käesolevas otsuses, määruse (EL, Euratom) 2018/1046 VIII jaotises ja määruse (EL) 2021/695 II peatükis sätestatud põhimõtteid. PRIMA-IS võtab pärast komisjonilt heakskiidu saamist vastu ka osalevate riikide poolt PRIMA-ISile esitatavate aruannete nõuded, sealhulgas iga tegevusega seotud näitajate suhtes.

10. Lõike 1 punkti b alapunktis i osutatud tegevus peab lisaks lõikes 9 osutatud ühistele põhimõtetele vastama ka järgmistele tingimustele:

- a) taotlused käsitlevad riikidevahelisi projekte, milles osaleb vähemalt kolm sõltumatut õigussubjekti, kes asuvad kolmes erinevas riigis, mida peetakse asjaomase projektikonkursi esitamistähtajal osalevateks riikideks vastavalt käesolevale otsusele, kusjuures
 - i) vähemalt üks õigussubjekt asub liikmesriigis või programmiga „Horisont 2020“ või programmiga „Euroopa horisont“ assotsieerunud kolmandas riigis, ega kuulu alapunkti ii kohaldamisalasse; ja
 - ii) vähemalt üks õigussubjekt asub kolmandas riigis, mis on loetletud artikli 1 lõikes 2, või kolmandas riigis, mis piirneb Vahemerega;

- b) taotlused valitakse välja rahvusvahelise projektikonkursi alusel ja neid hindab vähemalt kolm sõltumatut eksperti järgmiste kriteeriumide alusel: tipptase, mõju ning rakendamise kvaliteet ja tõhusus;
- c) taotlused seatakse vastavalt punktis b osutatud hindamise tulemustele paremuse järjekorda, valiku teeb PRIMA-IS ja valiku tegemisel järgitakse paremusjärjestust ning osalevad riigid lepivad kokku sobivas rahastamisviisis, mis võimaldab suurendada paremusjärjestuse alusel rahastatavate künnist ületavate taotluste arvu, eraldades eelkõige reservsummad riigi rahalisse panusesse, millega riigid toetavad projektikonkursse.

Punktis c osutatud paremusjärjestuse korral võidakse juhul, kui ühte või mitut projekti ei ole võimalik rahastada, valida paremusjärjestuses vahetult järgnevad projektid.

11. PRIMA-IS teeb järelevalvet kõikide iga-aastase tööprogrammiga hõlmatud tegevuste rakendamise üle ja esitab komisjonile igal aastal aruande.
12. PRIMA tegevust kajastavale ja PRIMAGA koostöös koostatud teatisele või väljaandele tuleb olenemata sellest, kas koostaja on PRIMA-IS, osalev riik, osaleva riigi riiklik rahastamisasutus või tegevuses osaleja, lisada järgmine märge:
„[tegevuse nimetus] viiakse ellu Euroopa Liidu kaasrahastatava PRIMA programmi raames.“

7) Artikkel 7 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 7

Osalemise ja levitamise reeglid

1. PRIMA-ISi käsitatakse määruse (EL) nr 1290/2013 artikli 2 punktis 11 ja määruse (EL) 2021/695 artikli 2 punktis 14 määratletud rahastamisasutusena ning ta annab rahalist toetust käesoleva otsuse artikli 6 lõike 1 punktis a osutatud kaudsetele meetmetele kooskõlas asjakohastes määrustes sätestatud reeglitega ja kohaldades käesolevas artiklis sätestatud erandeid.

2. Kooskõlas määruse (EL) 2021/695 artikli 17 lõikega 2 ning erandina määruse (EL) nr 1290/2013 artikli 9 lõike 1 punktist b ja määruse (EL) 2021/695 artikli 22 lõikest 2 on osalejate miinimumarv kolm õigussubjekti, kes asuvad kolmes erinevas riigis, mida peetakse asjaomase projektikonkursi esitamistähtajal osalevateks riikideks, ja kellest vähemalt üks asub:
- a) liikmesriigis või programmiga „Horisont 2020“ või programmiga „Euroopa horisont“ assotsieerunud kolmandas riigis, mis ei kuulu käesoleva artikli punkti b kohaldamisalasse;
 - b) kolmandas riigis, mis on loetletud artikli 1 lõikes 2, või kolmandas riigis, mis piirneb Vahemerega.

3. Erandina määruse (EL) nr 1290/2013 artikli 9 lõikest 3 ja määruse (EL) 2021/695 artikli 22 lõikest 2 on iga-aastases tööprogrammis nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel miinimumtingimusena sätestatud ühe sellise õigussubjekti osalemine, kes asub riigis, mis on asjaomase projektikonkursi esitamistähtjal osalev riik.

4. Erandina määruse (EL) nr 1290/2013 artikli 10 lõigetest 1 ja 2 ning määruse (EL) 2021/695 artikli 23 lõigetest 1 ja 2 on PRIMA-ISi toetuse saamiseks kõlblikud järgmised osalejad:
- a) iga õigussubjekt, kes asub osalevas riigis või on asutatud liidu õiguse alusel;
 - b) käesoleva otsuse artikli 3 lõike 1 punkti a alusel rahastatava PRIMA tegevuse puhul iga Euroopa huve esindav rahvusvaheline organisatsioon, nagu on määratletud määruse (EL) nr 1290/2013 artikli 2 lõike 1 punktis 12, ning käesoleva otsuse artikli 3 lõike 1 punkti b alusel rahastatava tegevuse puhul iga rahvusvaheline Euroopa teadusasutus, nagu on määratletud määruse (EL) 2021/695 artikli 2 punktis 15.

5. Kui programmis osaleb rahvusvaheline organisatsioon või õigussubjekt, kes asub riigis, mis ei ole osalev riik, ning kui kummalgi ei ole õigust saada lõike 4 kohaselt toetust, võidakse anda PRIMA-ISi rahalist toetust tingimusel, et täidetud on vähemalt üks järgmistest tingimustest:
- a) PRIMA-IS peab asjaomase rahvusvahelise organisatsiooni või õigussubjekti osalemist meetme rakendamise seisukohast oluliseks;
 - b) selliste üksuste osalemine on ette nähtud iga-aastases tööprogrammis ja sellise toetuse võimalus on sätestatud kahepoolse teadus- ja tehnoloogialepinguga või mis tahes muu kokkuleppega, millega tagatakse liidu finantshuvide kaitse ning mille liit on sõlminud rahvusvahelise organisatsiooniga või – kui üksus asub riigis, mis ei ole osalev riik – õigussubjekti asukohariigiga.

6. Ilma et see piiraks määruse (EL, Euratom) 2018/1046 kohaldamist, võib kohaldatavas näidistoetuslepingus näha ette, et õigussubjektid, kes asuvad riikides, mis ei ole osalevad riigid, ja keda rahastatakse PRIMA-ISist, peavad esitama ka asjakohased finantstagatised.
 7. Liit sõlmib kolmandate riikidega lepingud, millega nähakse ette liidu finantshuvide kaitse.“
- 8) Artiklit 8 muudetakse järgmiselt:
- a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Kui PRIMA-ISi puhul kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 154 lõikega 3 tehtud eelhindamise tulemus on positiivne ja antud on piisavad finantstagatised kooskõlas nimetatud määruse artikli 62 lõike 1 punkti c alapunktiga vi, sõlmib komisjon liidu nimel PRIMA-ISiga finantsraampartnerluse lepingu ja rahalist toetust käsitlevad lepingud.“;

b) lõike 2 sissejuhatav osa asendatakse järgmisega:

„2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud finantsraampartnerluse leping sõlmitakse kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikliga 130. Lepingus sätestatakse muu hulgas järgmine:“.

9) Artiklisse 9 lisatakse järgmine lõige:

„3. Komisjoni otsus liidu rahalise toetuse andmine lõpetada, seda proportsionaalselt vähendada või selle andmine peatada ei takista selliste rahastamiskõlblike kulude hüvitamist, mis tekkisid osalevatel riikidel juba enne seda, kui otsusest PRIMA-ISile teatati.“

10) Artikli 10 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. PRIMA-IS teeb määruse (EL) nr 1291/2013 kohaste kaudsete meetmete kulude järelauditid kooskõlas nimetatud määruse artikliga 29.

1a. PRISMA-IS teeb määruse (EL) 2021/695 kohaste kaudsete meetmete kulude auditid kooskõlas määruse (EL) 2021/695 artikliga 53 programmist „Euroopa horisont“ rahastatavate kaudsete meetmete raames, eelkõige kooskõlas nimetatud määruse artikli 53 lõikes 2 osutatud auditistrateegiaga.“

11) Artiklit 11 muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse järgmine lõige:

„3a. Euroopa Prokuratuuril on kooskõlas nõukogu määrusega (EL) 2017/1939* õigus uurida liidu finantshuve mõjutavaid kuritegusid ja esitada süüdistusi, nagu on sätestatud nimetatud määruse artiklis 4.

* Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).“;

b) lõiked 4 ja 5 asendatakse järgmisega:

„4. Ilma et see piiraks lõigete 1–3a kohaldamist, peavad käesoleva otsuse rakendamisest tulenevad lepingud, toetuslepingud ja toetuse andmise otsused sisaldama sätteid, mis annavad komisjonile, PRIMA-ISile, kontrollikoja, Euroopa Prokuratuurile ja OLAFile sõnaselge volituse teha selliseid auditeid ja toimetada uurimisi nende vastava pädevuse kohaselt. Kui meedet rakendatakse kas tervikuna või osaliselt allhanke või edasivolitamise korras või kui selleks on vaja sõlmida hanketing või anda kolmandale isikule rahalist toetust, hõlmab leping, toetusleping või toetuse andmise otsus töövõtja või toetusesaaja kohustust panna kõikidele asjaomastele kolmandatele isikutele kohustus komisjoni, PRIMA-ISi, kontrollikoja, Euroopa Prokuratuuri ja OLAFi nimetatud volitustega sõnaselgelt nõustuda.

- 4a. PRIMA-IS annab taotluse korral iga osaleva riigi riiklikule kontrolliasutusele juurdepääsu kogu auditite tegemiseks vajalikule teabele, mis on seotud asjaomase osaleva riigi rahaliste toetustega, sealhulgas elektroonilisele teabele.
5. PRIMA rakendamisel võtavad osalevad riigid liidu finantshuvide kaitseks vajalikud õiguslikud, reguleerivad, haldus- ja muud meetmed, et eelkõige tagada kõikide liidule võlgnetavate summade sissenõudmine vastavalt määrusele (EL, Euratom) 2018/1046.“

12) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 11a

Juurdepääs tulemustele ja taotlusi käsitlevale teabele

1. PRIMA-IS tagab komisjonile **ja, kui see on kohaldatav, osalevate riikide ametiasutustele** juurdepääsu kogu teabele, mis on seotud tema rahastatavate kaudsete meetmetega. Selline teave hõlmab kaudsetes meetmetes osalevate toetusesaajate rahalisi toetusi ja tulemusi ning mis tahes muud teavet, mida peetakse vajalikuks liidu või, kui see on asjakohane, osalevate riikide poliitika või programmide väljatöötamiseks, rakendamiseks, seireks ja hindamiseks. ***Sellised juurdepääsuõigused piirduvad üksnes mitteärilisel otstarbel asetleidva ja konkurentsivälise kasutamisega ning peavad olema kooskõlas kohaldatavate konfidentsiaalsusnormidega.***

2. Liidu poliitika või programmide väljatöötamiseks, rakendamiseks, seireks ja hindamiseks edastab PRIMA-IS komisjonile teabe, mis on esitatud laekunud taotluses. Kõnealust nõuet kohaldatakse *mutatis mutandis* osalevate riikide suhtes seoses taotlustega, mis hõlmavad nende territooriumil asuvaid taotlejaid.“

13) Artikli 12 lõiked 2–5 asendatakse järgmisega:

- „2. PRIMA-ISi juhib järelevalvenõukogu. Järelevalvenõukogus on esindatud kõik osalevad riigid. Järelevalvenõukogu on PRIMA-ISi otsuseid tegev organ.

Järelevalvenõukogu võtab pärast komisjonilt heakskiidu saamist vastu

- a) PRIMA iga-aastase tööprogrammi;
- b) artikli 6 lõikes 9 osutatud ühised põhimõtted;
- c) osalevate riikide poolt PRIMA-ISile esitatavate aruannete nõuded.

Järelevalvenõukogu kontrollib, kas artikli 1 lõikes 3 ja artikli 4 lõike 1 punktis c sätestatud tingimused on täidetud, ning teavitab sellest komisjoni.

Järelevalvenõukogu annab heakskiidu programmiga „Horisont 2020“ või programmiga „Euroopa horisont“ assotsieerumata muu kui artikli 1 lõikes 2 nimetatud kolmanda riigi osalemiseks PRIMAs, kui on hinnanud kõnealuse kolmanda riigi osalemise asjakohasust PRIMA eesmärkide saavutamise seisukohast.

Igal osaleval riigil on järelevalvenõukogus üks hää. Otsused võetakse vastu konsensuse alusel. Kui konsensust ei saavutata, võtab järelevalvenõukogu otsused vastu vähemalt 75 % häälteenamusega kõikidest kehtivatest häältest.

Liit, mida esindab komisjon, kutsutakse vaatlejana kõikidele järelevalvenõukogu koosolekutele ja ta võib osaleda järelevalvenõukogu aruteludel. Selleks edastatakse talle kõik vajalikud dokumendid.

3. Järelevalvenõukogu määrab kindlaks juhtkomitee liikmete arvu, mis on vähemalt viis. Järelevalvenõukogu nimetab ametisse juhtkomitee liikmed. Juhtkomitee jälgib direktori tööd ja nõustab järelevalvenõukogu PRIMA rakendamises sekretariaadi poolt. Eelkõige annab ta nõu iga-aastase eelarve ja tööprogrammi elluviimise kohta.

4. Järelevalvenõukogu loob PRIMA-ISi sekretariaadi, mis on PRIMA täitevorgan.

Sekretariaat täidab järgmisi ülesandeid:

- a) rakendab iga-aastast tööprogrammi;
- b) toetab PRIMA-ISi muid organeid;
- c) teeb järelevalvet PRIMA rakendamise üle ja esitab sellekohaseid aruandeid;
- d) haldab artikli 3 lõikes 1 osutatud liidu rahalist toetust ja osalevate riikide rahalisi toetusi ja annab aru nende kasutamise kohta;
- e) suurendab PRIMA nähtavust propageerimise ja teavitamise abil;

- f) teeb komisjoniga koostööd kooskõlas artiklis 8 osutatud finantsraampartnerluse lepinguga;
- g) tagab PRIMA tegevuse läbipaistvuse.

5. Järelevalvenõukogu nimetab ametisse teadusliku nõuandekomitee, mis koosneb tunnustatud sõltumatutest ekspertidest, kes on pädevad PRIMAGA seotud valdkondades. Järelevalvenõukogu määrab kindlaks teadusliku nõuandekomitee liikmete arvu ja nende nimetamise korra kooskõlas määruse (EL) 2021/695 artikliga 49.

Teaduslik nõuandekomitee täidab järgmisi ülesandeid:

- a) nõustab järelevalvenõukogu strateegiliste prioriteetide ja vajaduste küsimuses;***
- b) nõustab järelevalvenõukogu iga-aastase tööprogrammi kavandi sisu ja kohaldamisala teemal teaduslikust ja tehnilisest vaatenurgast;***
- c) vaatab üle PRIMA rakendamise teaduslikud ja tehnilised aspektid ning esitab arvamuse PRIMA aastaaruande kohta. “***

14) Artikkel 14 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 14

Seire ja hindamine

1. PRIMA tegevust **ning selle tõhusust, läbipaistvust ja edukuse määra** seiratakse pidevalt ja need vaadatakse korrapäraselt üle, et tagada võimalikult suur mõju, teaduse tipptase ning kõige tõhusam ja tulemuslikum ressursikasutus. Seire ja korrapärase ülevaatamise tulemusi võetakse arvesse Euroopa partnerluste seires osana programmi „Euroopa horisont“ hindamisest määruse (EL) 2021/695 artiklite 50 ja 52 alusel.
2. PRIMA-IS korraldab pideva seire ja aruandluse seoses oma tegevuse juhtimise ja rakendamisega ning vaatab korrapäraselt läbi määruse (EL) 2021/695 artikli 50 ja kõnealuse määruse III lisa kohaselt ellu viidud rahastatud kaudsete meetmete väljundid, tulemused ja mõju.

3. Komisjon viib **31. detsembriks 2025** läbi PRIMA vahehindamise ja **31. detsembriks 2031** lõpphindamise programmi „Euroopa horisont“ hindamise raames kooskõlas määruse (EL) 2021/695 artikliga 52, kasutades avatud ja läbipaistva protsessi käigus valitud sõltumatute ekspertide abi. ***Komisjon koostab nende hindamiste põhjal aruanded, milles esitatakse hindamiste järeldused ja komisjoni tähelepanekud. Komisjon esitab lõpphindamise aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt 30. juuniks 2032.***

4. Lõikes 3 osutatud vahe- ja lõpphindamise käigus ***analüüsitakse Vahemere lõunapiirkonna osalevate riikide edukus- ja osalusmäärasid ning*** vaadeldakse, kuidas PRIMA täidab oma ülesandeid ja eesmärges, käsitletakse kogu tema tegevust ning hinnatakse tema Euroopa lisaväärtust, tulemuslikkust, tõhusust, sealhulgas tema avatust ja läbipaistvust, elluviidava tegevuse asjakohasust (sh tööstuse ja VKEde ***ning valitsusväliste organisatsioonide ja kodanikuühiskonna*** seisukohast), järjepidevust ja vastastikust täiendavust asjaomase piirkondliku, riigi ja liidu poliitikaga, sealhulgas koostööt programmi „Euroopa horisont“ muude osadega, nagu teised partnerlused, missioonid, teemavaldkonnad või valdkondlikud või eriprogrammid. Hindamisel võetakse arvesse ***mitmesuguste*** nii liidu kui ka riigi tasandi sidusrühmade seisukohti. Asjakohasel juhul hinnatakse nende raames ka seda, milline on tulevaste meetmete puhul kõige tõhusam poliitilise sekkumise viis ja kas PRIMA võimalik uuendamine on asjakohane ja sidus, arvestades üldisi poliitilisi prioriteete ning teadusuuringuid ja innovatsiooni toetavat tegevust, sealhulgas positsiooni võrreldes programmi „Euroopa horisont“ kaudu toetatavate teiste algatustega.

Sellise hindamise käigus uurib komisjon põhjalikult PRIMA-le avalduvat haldusmõju ja püüab seda vähendada ning tagab hindamisprotsessi lihtsuse ja täieliku läbipaistvuse.

5. Komisjon avaldab lõikes 3 osutatud hindamise tulemused ja järeldused ning levitab neid.

Artikkel 14a

Konfidentsiaalsus

Ilma et see piiraks artikli 11a kohaldamist, tagab PRIMA-IS sellise konfidentsiaalse teabe kaitse, mille avaldamine väljaspool liidu institutsioone, organeid ja asutusi võib kahjustada PRIMA-ISi, selle liikmete või PRIMA-ISi tegevuses osalejate huve. Selline konfidentsiaalne teave hõlmab isiklikku, ärilist, tundlikku salastamata ja salastatud teavet.

Artikkel 14b

Huvide konfliktid

1. PRIMA-IS, selle organid, liikmed ja töötajad väldivad oma tegevuses huvide konflikti.
2. PRIMA-IS võtab kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikliga 61 vastu PRIMA-ISi töötajate, selle organite või rühmade liikmete või muude nendes organites või rühmades tegutsevate isikute huvide konfliktide ennetamise, vältimise ja käsitlemise reeglid.
3. PRIMA-IS kehtestab oma organite liikmetele tegevusjuhendi, avalikustades muu hulgas ametialase tegevuse, finantshuvide ja huvide konfliktide deklaratsioonid kooskõlas andmekaitsenormidega.

Artikkel 14c

Pooleliolevad meetmed, tegevused ja kohustused

Käesolevas otsuses osutatud PRIMA-ISi meetmeid või tegevusi või osalevate riikide kohustusi, mis algatati või võeti määruse (EL) nr 1291/2013 alusel, reguleeritakse endiselt nimetatud määrusega, välja arvatud juhul, kui käesolevas otsuses on sätestatud teisiti.“

Artikkel 2

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 3

Adressaadid

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

...

Euroopa Parlamendi nimel

president

Nõukogu nimel

eesistuja
